

ĐỔI MỚI KIỂM TRA, THI CỬ, ĐÁNH GIÁ ĐÁP ỨNG ĐỊNH HƯỚNG GIÁO DỤC PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC CHO SINH VIÊN TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG CÔNG THƯƠNG TP. HCM

Nguyễn Thị Lê

Khoa Khoa học cơ bản, Trường Cao đẳng Công thương Tp. Hồ Chí Minh

TÓM TẮT

Trong những năm gần đây, vấn đề thi cử, đánh giá sinh viên tại trường Cao đẳng Công Thương TP.HCM đã có những đổi mới nhất định, từ việc ra đề thi, chọn hình thức thi, tổ chức thi ngày càng đi vào quy củ. Bài viết này sẽ trình bày những hình thức đánh giá để phù hợp với xu hướng giáo dục của thời đại trong đó người học xác định việc học với mục đích tối thượng là để thu nhận kiến thức, để trau dồi kỹ năng và thái độ, hướng tới nâng cao năng lực, khẳng định giá trị bản thân mình và để cống hiến cho cuộc đời.

1. Mở đầu

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 kéo theo giáo dục 4.0 với định hướng cơ bản là chuyển từ nền giáo dục mang tính hàn lâm, xa rời thực tiễn sang một nền giáo dục chú trọng việc hình thành năng lực cho người học.

Có nhiều quan niệm về năng lực, theo Dubois và các cộng sự, 2004, thì *năng lực* (competency) được định nghĩa là những đặc tính (characteristics) mà các cá nhân có và sử dụng một cách phù hợp và nhất quán nhằm đạt được kết quả thực hiện như mong muốn. Các đặc tính đó bao gồm kiến thức (Knowledge), kỹ năng (Skills) và thái độ (Attitude), thường được gọi tắt là KSA hoặc ASK. Về cơ bản, năng lực được hình thành thông qua quá trình học tập và rèn luyện của mỗi người.

Và như vậy, phát triển năng lực là phát triển những kỹ năng, kiến thức cơ bản, hiện đại và thiết thực; giáo dục hài hòa đức, trí, thể, mỹ; chú trọng vào việc thực hành, vận dụng các kiến thức, kỹ năng người học đã được trang bị trong quá trình học tập để giải quyết các vấn đề trong học tập và đời sống hàng ngày.

Có nhiều thành tố, nhiều khâu trong quá trình giáo dục, trong đó việc kiểm tra, thi cử, đánh giá là bộ phận không thể tách rời của quá trình dạy học và được coi là một mắt xích quan trọng có tác dụng điều chỉnh việc dạy và học theo đúng hướng đã định. Vì sự tương hỗ và tác động qua lại lẫn nhau nên kiểm tra, thi cử, đánh giá thế nào sẽ phần nào kéo theo sự dạy và học thế ấy. Để đào tạo ra những người có năng lực thật đáp ứng nhu cầu xã hội và toàn cầu thì vấn đề cải thiện, đổi mới kiểm tra, thi cử, đánh giá là một trong những nội dung chiến lược giúp đáp ứng định hướng phát triển năng lực người học.

Trong những năm gần đây, vấn đề thi cử, đánh giá sinh viên tại trường Cao đẳng Công Thương TP.HCM đã có những đổi mới nhất định, từ việc ra đề thi, chọn hình thức thi, tổ chức thi ngày càng đi vào quy củ. Mặc dù vậy, trong guồng vận hành chung của hệ thống, Theo PGS.TS. Nguyễn Công Khanh, Giám đốc trung tâm ĐBCLGD&KT, Trường ĐHSPhn thì đánh giá là khâu yếu nhất của giáo dục Việt Nam. Và dưới đây, với đặc thù trường nghề, tác giả xin mạnh dạn chia sẻ một

số quan điểm của mình nhằm cải thiện, đổi mới kiểm tra, thi cử, đánh giá trong nhà trường góp phần phát triển năng lực sinh viên.

2. Nội dung

2.1. Cần đa dạng trong hình thức đánh giá

Theo thống kê từ Trung tâm khảo thí và đảm bảo chất lượng trường Cao đẳng Công Thương TP.HCM, hiện nay nhà trường có các hình thức thi cuối kì chủ yếu (chiếm 85%) đó là trắc nghiệm; tự luận; và trắc nghiệm kết hợp tự luận. Đối với các môn lý thuyết vẫn còn rất hạn chế các hình thức thi khác như vấn đáp, làm bài tập lớn, viết tiểu luận, đánh giá thông qua sản phẩm cá nhân/nhóm, hồ sơ người học, qua thuyết trình/trình bày,...

Chúng ta đều biết, mỗi sinh viên có những ưu nhược khác nhau, có tiềm năng và nhu cầu thể hiện khả năng của mình khác nhau, và nhiệm vụ của giáo dục là cần tạo nhiều môi trường, nhiều cơ hội để cá nhân hoá người học, để người học có sự lựa chọn cho mình cách để thể hiện năng lực phù hợp nhất với đặc điểm tâm sinh lí, nhu cầu, hứng thú và ngành nghề mà họ đang theo học.

Nhà khoa học lỗi lạc Albert Einstein có một câu nói rất nổi tiếng rằng: "Mỗi con người đều là một thiên tài. Nhưng nếu bạn đánh giá một con cá bằng khả năng leo cây, nó sẽ sống cả đời và nghĩ rằng mình thật ngu ngốc".

Như vậy, để đánh giá đáp ứng phát triển năng lực của sinh viên thì người giảng viên cần lựa chọn và đa dạng hình thức kiểm tra, thi cử, đánh giá cho hợp lý. Và như thế thì không hẳn tất cả sinh viên sẽ thực hiện cùng một bài kiểm tra trên lớp, làm cùng một bài thi kết thúc môn học trong phòng thi như hiện nay.

Giáo dục 4.0 hướng tới phát triển năng lực của người học. Để tạo môi trường phát triển năng lực, ngoài việc đánh giá chung những yêu cầu nền tảng thì cần xây dựng hình thức đánh giá riêng cho phù hợp, mà có khi trong đánh giá đó, sinh viên nào bị hạn chế ở nội dung, kỹ năng nào nhất thì giảng viên sẽ kiểm tra, thi ở nội dung đó bởi bên cạnh con điểm có ý nghĩa rất nhỏ bé thì mục đích lớn lao của kiểm tra, thi cử nhằm giúp sinh viên được phát triển những ưu điểm và khắc phục những nhược điểm mà bản thân họ đang vướng phải.

Trước mỗi việc sẽ làm chúng ta đều tự hỏi rằng “*có những lợi ích gì trong việc làm ấy?*”, và như thế, mỗi khi đưa ra một bài kiểm tra, bài thi, ta cần tự hỏi rằng “*sinh viên được những gì thông qua việc làm bài kiểm tra, bài thi này?*”.

Chẳng hạn: Để cải thiện khả năng thuyết trình, tôi yêu cầu sinh viên thực hiện một video trình bày về nội dung mình quan tâm, yêu thích cùng liên hệ bản thân hoặc cũng có khi tôi đưa ra một số nội dung nào đó để định hướng. Với hình thức đánh giá này thì sinh viên có thể làm video nhiều lần cốt để chất chiu được sản phẩm tốt nhất cho mình, và như vậy chắc chắn sinh viên được trau dồi rất nhiều về khả năng trình bày khi thực hiện bài thi đó – và đó cũng là lời nhiều sinh viên đã chia sẻ với tôi.

Cùng một môn học, cùng một giảng viên, thậm chí cùng một lớp học nhưng có thể khác nhau ở cách kiểm tra, thi, đánh giá, khác thời gian và địa điểm thực hiện bài thi. Tuy nhiên, để tránh rắc rối có thể xảy ra thì trong chương trình môn học nên thể hiện sự cho phép tất cả những hình thức đánh giá phù hợp mà giảng viên trong tổ đề cập, được các giảng viên cùng chuyên môn bàn bạc và thống nhất.

Việc từng giảng viên tự chọn hình thức đánh giá có thể gặp một số rào cản nhất định từ đồng nghiệp và các cấp lãnh đạo, thì quan điểm của tác giả về vấn đề này là: hãy TRAO QUYỀN cho giảng viên. Và một tất yếu, bước đầu sẽ không thể tránh khỏi việc trao quyền này có thể nảy sinh một vài giảng viên thực hiện việc đánh giá người học một cách qua loa hơn so với cách làm cũ, thì lúc này các đồng nghiệp, tổ trưởng bộ môn, và nếu cần, đến lãnh đạo khoa, lãnh đạo trường và đặc biệt là Trung tâm khảo thí và đảm bảo chất lượng sẽ thực hiện rõ nhất vai trò và trách nhiệm của mình để nhắc nhở giảng viên ấy, và tôi tin rằng một khi giảng viên được tự do quyết định cách kiểm tra, cách thi, cách đánh giá, cùng với sự đồng thuận về cách đánh giá của giảng viên ấy từ các đồng môn, giảng viên sẽ thấy thoải mái và hài lòng hơn, và khi đó công việc còn lại chính mỗi giảng viên luôn phải tìm tòi, học hỏi, nghiên cứu và sáng tạo để thiết kế hình thức đánh giá cho phù hợp với môn học mình đang đảm trách, với đặc thù ngành nghề mà sinh viên đang theo học và với năng lực mỗi cá thể sinh viên mà không thể đổ lỗi cho điều gì khác nữa.

Song song đó, nhiệm vụ của các cấp quản lý là nghĩ cách giải phóng bớt những ràng buộc hành chính, tạo cho giảng viên có đủ khung pháp lý, thậm chí chính sách đãi ngộ để họ được tự do sáng tạo trong đánh giá người học bên cạnh việc kiểm soát vòng ngoài để hạn chế những giảng viên chưa thực sự làm đúng trách nhiệm và lương tâm của người thầy.

Trong khuôn khổ nhà trường thì chính người dạy sẽ hiểu rõ nhất về khả năng và nhu cầu học tập của sinh viên. Hãy trao quyền nhiều hơn nữa cho giảng viên để họ được tự do sáng tạo và thăng hoa hơn trong đánh giá nói riêng và giảng dạy nói chung. Việc trao quyền này của các cấp quản lý cũng là thể hiện sự đoàn kết và thống nhất từ tư tưởng đến hành động của tập thể hướng tới dạy học phát triển năng lực người học.

2.2. Nội dung đánh giá cần tăng cường lồng ghép và tập trung giải quyết vấn đề thực tiễn

Chương trình giáo dục chuyển từ tiếp cận nội dung sang tiếp cận năng lực của người học, nghĩa là từ chỗ quan tâm đến việc người học học được cái gì (kiến thức) đến chỗ quan tâm người học vận dụng được cái gì qua việc học đó (kiến thức, kỹ năng, thái độ). Để đồng bộ với sự chuyển đổi này thì người giảng viên cần chú trọng nội dung kiểm tra, thi, đánh giá cần gắn liền với giải quyết vấn đề của thực tiễn.

Những năm gần đây, từ nội dung giảng dạy, ra đề kiểm tra, đề thi tại trường đã được giảng viên lồng ghép ngày càng nhiều vấn đề của thực tiễn, tuy vậy chúng ta cần tiếp tục ý thức hơn nữa về vấn đề này để một khi việc đánh giá tập trung giải quyết những vấn đề của thực tiễn ắt sẽ tác động trở lại việc dạy và học với mục tiêu người học có thể vận dụng điều đã học để giải quyết những vấn đề trong cuộc sống đang và sẽ diễn ra, tạo tiền đề tốt giúp người học giải quyết được vấn đề họ gặp hàng ngày, đặc biệt khi sinh viên ra trường đi làm.

2.3. Cần tăng trọng số điểm và bổ sung đánh giá kỹ năng trong đánh giá quá trình

Hiện nay sinh viên có đạt được một môn học nào đó hay không thường được đánh giá thông qua điểm tổng kết môn học. Trừ các môn đặc thù như đồ án tốt nghiệp, thực tế doanh nghiệp,... thì

điểm tổng kết môn học thường được cấu thành bởi hai con điểm là điểm quá trình và điểm thi. Vì hiểu được tầm quan trọng của tính quá trình trong học tập của sinh viên nên từ khi nhà trường chuyển hình thức đào tạo theo niên chế sang tín chỉ, trọng số điểm quá trình cũng đã được thay đổi theo chiều hướng tăng dần. Mặc dù vậy, theo chương trình môn học thì điểm quá trình ở hầu hết các môn học hiện nay, đặc biệt là các môn lý thuyết vẫn chiếm thấp hơn 50% điểm tổng kết, chỉ có một vài môn học có điểm quá trình có tỉ lệ cao hơn điểm thi mà thôi.

Vai trò của người dạy trong dạy học theo hướng phát triển năng lực người học là dựa vào nội dung học tập, dựa vào khả năng người học, dựa vào ngành nghề mà người học đang theo để giảng viên thiết kế và tổ chức các hoạt động học tập phù hợp thu hút người học tham gia các hoạt động một cách độc lập hoặc theo nhóm, qua đó tự cá nhân người học thu nhận kiến thức cho mình, phát triển kỹ năng tự học, hợp tác và sáng tạo trong vận dụng kiến thức để giải quyết vấn đề. Như vậy, dạy học phát triển năng lực người học tập trung vào quá trình hơn là kết quả, và do đó việc đánh giá quá trình cũng cần được coi trọng tương ứng.

Ngoài việc chủ yếu đánh giá về nội dung kiến thức và kỹ năng gắn với chuyên môn chúng ta rất nên có nội dung đánh giá về các kỹ năng mềm quan trọng mà người học cần phải có trong cuộc sống như kỹ năng giao tiếp, kỹ năng thuyết trình, kỹ năng hợp tác trong học tập,... giúp người học biết cách thể hiện giá trị bản thân và hoà nhập tốt môi trường làm việc sau này.

2.4. Cần tăng cường hình thức thi trắc nghiệm kết hợp tự luận

Đến nay, ưu và nhược của hình thức thi trắc nghiệm và tự luận đã quá rõ ràng. Cũng theo thống kê từ Trung tâm khảo thí và đảm bảo chất lượng của trường thì các môn thi theo hình thức trắc nghiệm chiếm 17%, các môn thi theo hình thức trắc nghiệm kết hợp tự luận chiếm 10,5%.

Để tránh bớt đi nhiều sự may rủi cũng như đánh giá chính xác hơn những khả năng phân tích, tổng hợp, vận dụng thì chúng ta nên tăng cường hình thức thi trắc nghiệm kết hợp tự luận trong đó phân trắc nghiệm nên dành để đánh giá kiến thức cơ bản ở mức biết và hiểu, còn để đánh giá mức độ phân tích, tổng hợp, vận dụng kiến thức của môn học vào thực tiễn, đặc biệt ở các môn chuyên ngành thì rất nên có phần thi ở dạng tự luận. Việc thi trắc nghiệm với những nội dung cần đào sâu chuyên môn rất không hợp lý, phần nào mất đi sự chính xác, công bằng trong đánh giá và có thể gây ra ức chế nhất định cho người học.

Chúng ta đang sống trong thời đại công nghệ 4.0, với rất nhiều thứ mà ta có thể search trên mạng trong vòng “một nốt nhạc”. Nhưng điều quan trọng là trong cả rừng thông tin ấy, con người phải biết phân tích tổng hợp để tự lọc những nội dung chính xác và phù hợp, do đó việc tăng cường ra đề thi tự luận theo hướng mở cũng là điều mà giảng viên cần hướng tới.

2.5. Nên lấy đánh giá từ nhiều kênh

Lâu nay chúng ta thường chỉ có một kênh đánh giá duy nhất là giảng viên đánh giá sinh viên. Điều này dần trở nên thiếu đầy đủ, thiếu bao quát khi người học được hướng tới nhiều hoạt động hợp tác nhóm, và đương nhiên những hoạt động nhóm ấy xảy ra cả ở trong và ngoài lớp học, và lúc này sự tự đánh giá của mỗi sinh viên về bản thân mình cũng như sự đánh giá chéo của sinh viên với nhau luôn có giá trị. Nếu việc người học tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau được thực hiện đúng cách sẽ giúp điều chỉnh kịp thời những cá nhân học tập chưa tích cực trở nên nghiêm túc và tích cực hơn, đặc biệt trong hoạt động nhóm, hoạt động tập thể để được các bạn trong nhóm/lớp đánh giá tốt hơn.

Với môn Kỹ năng mềm, vào cuối giờ của từng buổi học tôi thường dành vài phút để ghi nhận, tuyên dương một số bạn/nhóm học tập tích cực, đặc biệt khen ngợi sự tiến bộ của vài bạn (nếu có), và dĩ nhiên tặng họ những điểm cộng. Ở buổi học cuối tôi thường yêu cầu sinh viên trong nhóm dựa vào tiêu chí tự đánh giá mình và đánh giá chéo các bạn trong nhóm, cuối cùng cả lớp sẽ bầu chọn công khai khoảng 20% bạn học tích cực và một số bạn có sự tiến bộ rõ rệt. Tôi mời các bạn được lớp chọn bước lên bục giảng để trước hết tôi nói lời cảm ơn các bạn vì chính sự tích cực ấy, sự tiến bộ ấy đã giúp lớp học trở nên sinh động và học tập hiệu quả hơn, chính các bạn đã tạo động lực cho những bạn nhút nhát có thêm sức mạnh để thể hiện bản thân, chính các bạn đã cho tôi thêm niềm đam mê, giây phút thăng hoa với cái nghề mình đang có! Sau đó cả lớp vỗ tay khen tặng, vinh danh các bạn để các bạn cảm thấy hãnh diện với những cố gắng của mình và tiếp tục phấn đấu trên chặng đường học tập phía trước. Một điều an tâm và rất vui là kết quả mà các bạn tự đánh giá mình, đánh giá lẫn nhau trong nhóm hay bình chọn công khai trong lớp rất tương đồng với kết quả đánh giá của tôi, nhưng rõ ràng một khi các bạn được tham gia vào chính quá trình đánh giá này các bạn cảm thấy như mình được tôn trọng, như công bằng hơn cho điểm số mà các bạn sẽ có và hơn thế tôi nhìn thấy niềm vui, sự hân hoan, sự tự hào của các bạn khi được các bạn mình vinh danh, đặc biệt với những bạn có sự lộn xộn ngoạn mục trong thể hiện bản thân thì đó còn là sự xúc động nghẹn ngào.

Việc để người học tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau tôi đã áp dụng vài năm gần đây, và trong một nghiên cứu khác của mình (Lai Jiang và các cộng sự, 2022), kết quả khảo sát cho thấy có đến 88,5% sinh viên hài lòng/rất hài lòng và 82% sinh viên mong muốn được tiếp tục đánh giá lẫn nhau trong học tập.

2.6. Giảng viên thực hiện phản hồi cho sinh viên càng nhiều càng tốt

Việc phản hồi cho sinh viên, đặc biệt trong đánh giá quá trình học tập là rất cần thiết. Bên cạnh mục đích điều chỉnh việc dạy của mình thì đánh giá là để giảng viên rõ hơn người học đã hiểu hoặc làm sai ở đâu và thực hiện phản hồi cho sinh viên biết những điều họ đã làm đúng, làm tốt nên tiếp tục phát huy và những điều họ làm chưa đúng, chưa tốt và cách để họ khắc phục. Và điều quan trọng nữa trong đánh giá quá trình và phản hồi là để người học còn có thời gian điều chỉnh kịp thời việc học của mình cho tốt hơn ở chính môn học đó.

Hiện nay, ở bậc cao đẳng đại học, phần đông việc đánh giá quá trình, đặc biệt theo quy định đối với kì thi hết môn chỉ dừng lại bằng những con điểm vô hồn, không lời nhận xét, không trả lại bài, có khi cũng không sửa bài, và như thế có khi sinh viên cũng không biết đáp án nào đúng/sai và quan trọng hơn là vì sao đáp án đó là đúng/sai.

Nhu cầu nhận được nhận xét phản hồi của giảng viên sẽ càng cao khi sinh viên thực hiện một công việc nào đó mà họ đã bỏ ra nhiều công sức và cố gắng trau chuốt cho sản phẩm của mình, đặc biệt với những sản phẩm đầu tay. Vì thế, người thầy cần hiểu tâm lý này để động viên, khích lệ sinh viên cũng như cần tinh tế trong sửa lỗi cho trò. Người giảng viên cần phải biết và áp dụng nhuần nhuyễn kĩ thuật “Feedback sandwich” khi thực hiện phản hồi, trong đó, hướng tới khích lệ những điều người học đã làm tốt, đồng thời chỉ ra những điều mà người học cần phải cải thiện bên cạnh chỉ cách họ cải thiện như thế nào thật cụ thể và rõ ràng.

Bản thân tôi thường không dám nhận quá nhiều lớp trong cùng một thời gian, trừ những trường hợp đặc biệt, vì khi ấy tôi sợ mình mất lửa khi đứng trên bục giảng, tôi sợ mình trở thành thợ dạy, tôi sợ mình chằm bài như cái máy với những con điểm trợ trợ khô khốc và có khi nó còn

vô nghĩa nữa, tôi sợ mình không đủ thời gian cần thiết để sửa bài và phản hồi cho sinh viên. Đối với môn học Kỹ năng mềm mà mình đảm nhiệm, với mục đích là tạo điều kiện để sinh viên trau dồi kỹ năng thuyết trình tôi đã yêu cầu sinh viên quay video bài thuyết trình để nộp. Khi xem xong một video dài khoảng tầm bảy phút, thì ít nhất tôi cũng dành một vài phút để ghi nhận xét phản hồi lại cho sinh viên đó.

Thực ra người học mong đợi nhận xét từ giáo viên hơn ta tưởng. Có vài lần, cả khi trình bày trên lớp và qua video gửi, khi biết cô đã nhận xét hết các bạn khác trong nhóm mà chưa có mình thì bạn đã khẩn khoản đề nghị “mong cô nhận xét phần trình bày của em với”, đặc biệt có lần một nhóm thuyết trình trên lớp, vô tình tôi đã nhận xét sót một bạn, còn bạn thì chưa đủ can đảm đề nghị cô nhận xét, và đến bài thi cuối thì bạn đã chia sẻ rằng, lần đó bạn cảm thấy buồn vì trong khi bạn háo hức mong chờ nhưng cô đã không nhận xét – thế đấy, và tôi xin lỗi trò của mình với lời nhắc nhở cho lần sau nếu có thắc mắc gì hãy mạnh dạn trao đổi với giảng viên ngay để được giải quyết kịp thời.

Ngày nay, với sự hỗ trợ của công nghệ, việc phản hồi cho người học càng trở nên thuận tiện hơn rất nhiều, vấn đề là người giảng viên có ý thức được điều mình cần phải làm ấy đối với người học không hay những xoay xở toan tính với cơm áo gạo tiền khiến người thầy lướt qua việc làm này.

Việc đưa ra các phản hồi cũng không nên chỉ dừng lại một chiều từ phía giáo viên, mà nên tạo cơ hội cũng như hướng dẫn để người học biết nhận xét phản hồi lẫn nhau, điều này giúp sinh viên được tự tin hơn, được rèn luyện kỹ năng phản biện và trình bày quan điểm của mình.

Học thì luôn cần đánh giá liên tục, đánh giá thì cần đưa ra phản hồi. Việc phản hồi đúng thời điểm, đúng cách luôn mang đến nhiều giá trị cho người học bởi nó thúc đẩy quá trình suy ngẫm và tạo ra động lực thúc đẩy quá trình học tập của người học.

3. Kết luận

Không như ở bậc phổ thông khi người học hiện rất cần “bảng điểm đẹp” để xét tuyển đại học - và điều này đang phát sinh nhiều vấn đề theo hướng tiêu cực, thì ở bậc cao đẳng đại học, bảng điểm, thậm chí tấm bằng đồ phần lớn cũng chỉ dừng lại giá trị của nó như tấm vé qua cổng để các bạn được phép bước vào “*sân khấu trình diễn năng lực*” của mình trước các công ty và trước cuộc đời.

Rất may mắn và cũng là lẽ đương nhiên khi chúng ta đang được xã hội đồng hành và ủng hộ khi các nhà tuyển dụng đang nhắm đến những giá trị họ thực sự cần từ các ứng viên đó là các kiến thức, kỹ năng cứng về chuyên môn và các kỹ năng mềm mà sinh viên có được hơn rất nhiều tấm bằng đồ lung linh ấy, cái bảng điểm đẹp đẽ ấy. Và trong khi việc đánh giá người học ở các cấp học dưới còn bị đóng khung trong cơ chế cứng nhắc từ các cấp, bộ, ngành thì ở bậc cao đẳng đại học đã cởi mở hơn rất nhiều. Chúng ta có nhiều thuận lợi để vận hành việc kiểm tra, thi cử, đánh giá sao cho phù hợp nhất với đặc thù đào tạo của từng khoa, từng môn, từng nội dung, từng thời điểm và quan trọng nhất là phù hợp với từng đối tượng người học để hướng tới mục đích cốt lõi là phát triển năng lực sinh viên.

Dù sao đi nữa văn hoá thi cử đã có ngàn đời nay của người Việt, do đó muốn thay đổi văn hoá này cần trải qua sự chuyển đổi liên tục, bền bỉ và dài lâu. Với những con người vừa bước sang ngưỡng cửa mới của cuộc đời, nếu kiểm tra, thi cử, đánh giá ở các trường cao đẳng đại học được đổi

mới, thì như một hệ quả tất yếu, chúng ta sẽ có những sản phẩm giáo dục là những con người trưởng thành dần tránh xa được căn bệnh trọng thành tích và quen dần với cốt lõi của việc học để hình thành và phát triển năng lực. Đến khi những người trưởng thành ấy làm cha làm mẹ, trong cái nôi giáo dục từ gia đình, họ sẽ tạo ra, sẽ lan tỏa ý thức hướng tới việc học thật cho những thế hệ sau, và nhờ thế, tinh thần, tư tưởng của sự học thật mới dần thay thế được tâm lý hư danh trọng bằng cấp một cách hình thức như lâu nay.

Hướng tới giáo dục 4.0 phát triển năng lực người học nói chung và đổi mới đánh giá nói riêng đòi hỏi sự thay đổi lớn về tư duy và năng lực của giáo viên cùng các cấp quản lý, và do đó, trong vai trò hướng dẫn trực tiếp người học thì mỗi người giảng viên rất cần đầu tư thời gian và công sức để tìm tòi, nghiên cứu, trước hết là để hiểu về tinh thần và bản chất của giáo dục phát triển năng lực người học, rồi từng bước huy động tất cả năng lực của mình, của các đồng môn và tập thể đồng nghiệp trong thiết kế và thực hiện tiến trình dạy học đi kèm đánh giá đáp ứng sự định hướng phát triển năng lực ấy.

Trường Cao đẳng Công Thương TP.HCM vẫn liên tục định kì thực hiện bổ sung, chỉnh sửa chương trình đào tạo, chương trình môn học, cách kiểm tra, thi cử, đánh giá để bắt kịp xu hướng giáo dục của thời đại trong đó người học xác định việc học với mục đích tối thượng là để thu nhận kiến thức, để trau dồi kĩ năng và thái độ, hướng tới nâng cao năng lực, khẳng định giá trị bản thân mình và để cống hiến cho cuộc đời như UNESCO đã nêu: *học để biết, học để làm, học để cùng chung sống và để tự khẳng định mình.*

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Dubois, WJ Rothwell. (2004). Competency-Based or a Traditional Approach to Training?
- Đỗ Anh Dũng, (2019). Đổi mới kiểm tra đánh giá theo định hướng tiếp cận năng lực học sinh
- Irma Kunnari, Katja Maetoloa. (2022). Empowering Capacity Building – The Implementation and Impacts of the EMVITET Project.
- Lai Jiang, Hoai Nam Ho, Thi Le Nguyen, Minh Son Nguyen , Thi Huong Phan, Ngoc Hoa Pham, Thi Nga Vo. (2022). Peer Assessment - A Way to Enhance Students' Learning Capacity, Journal of Technical Education Science, 70A.
- Nguyễn Công Khanh. (2016). Đổi mới kiểm tra đánh giá học sinh phổ thông theo cách tiếp cận năng lực.